
Ontwerp landschappelijke inpassing

Van der Vegt Mechanisatie & Constructie B.V.

Grindweg 264 in Scherpenzeel

Opdrachtgever : Fam. Van der Vegt
Datum : 28 mei 2019
Versie : concept

© Erf en Landschap
Tweede Compagnonsweg 36a
Oudehorne
Tel. 06-19682268
Email: christel@erfenlandschap.nl

Inleiding

Het mechanisatie- en constructiebedrijf Van der Vegt in Scherpenzeel is in eigendom van de familie Van der Vegt. Al sinds 1950 is het bedrijf gevestigd aan de Grindweg nummer 264 en in de loop der jaren uitgebreid tot de huidige bedrijfsomvang. Gezien de ontwikkelingen is de wens geuit om uit te breiden met een verbreding van de werkplaats aan de zuidzijde en daarnaast met de bouw van een open loods voor werktuigen en opslag aan de achterzijde van het bedrijf.

De beoogde plannen passen niet in het huidige bestemmingsplan. Daartoe is het noodzakelijk dat de plannen worden voorgelegd aan provincie en gemeente. Een goede voorbereiding en uitwerking van de nieuwe plannen en ideeën is gestart. De nieuwe bouwplannen worden uitgewerkt in samenwerking met Tekeningen & Kalkulatie Buro Aalt Hoen.

De gewenste uitbreiding zorgt voor een wijziging van het bestaande bedrijf en voor een andere uitstraling van de locatie ten opzichte van het omliggende landschap. Bij de realisatie van de uitbreiding is het van belang dat het bedrijf landschappelijk wordt ingepast en dat de plek op een natuurlijke manier blijft aansluiten bij de omgeving. Erf en Landschap is gevraagd een ontwerp op te stellen voor deze landschappelijke inpassing. Een ontwerp biedt een goede basis om het (deels nieuwe) bedrijf in te richten met geschikte en passende beplantingsvormen die thuishoren in het gebied en die aansluiten op het karakteristieke landschap in de nabije omgeving.

Locatie en omgeving

De planlocatie ligt in Zuid Friesland, in de gemeente Weststellingwerf. Het aanwezige landschapstype is het landschap van de 'veenpolders'. Dit landschapstype is karakteristiek en benoemd op de Grutsk op 'e Romte kaart van de provincie Fryslân en in diverse beleidsnota's zoals de Handleiding Schaalvergroting van de gemeente Weststellingwerf.

De veenpolders zijn laaggelegen en hebben een grootschalig en open karakter. Bebouwing is voornamelijk aanwezig in de vorm van langgerekte lintbebouwing, zoals ook duidelijk is te zien in en rondom de dorpen Scherpenzeel en Munnekeburen. De gebieden zijn ontgonnen vanaf de hoger aangelegde dijken. Er ontstonden lijnvormige langgerekte kavelpatronen die haaks liggen op de aanwezige bebouwingsstructuren. Deze structuren zijn nog altijd duidelijk zichtbaar op locatie, ook door de aanwezige dijken, vaarten en sloten. Op een aantal plaatsen is de vervening voortgezet waar drassige gebieden met petgaten ontstonden. Op deze manier zijn natuurgebieden zoals Rottige Meente ontstaan. In het weidse landschap valt het op dat beplanting schaars aanwezig is. De openheid in het gebied wordt gewaardeerd. Beplanting komt vooral voor rondom (boeren-) erven, in de dorpen, langs wegen en als kleine bospercelen. Aanwezige boom- en struiksoorten horen thuis in het van oorsprong natte gebied. Soorten als zwarte els, wilg, iep, berk, abeel, walnoot en linde gedijen hier goed.

Bij veranderingen en nieuwe inrichtingen is het belangrijk dat rekening wordt gehouden met de gebiedswaarden. De rechthoekige en langgerekte kavelstructuren zijn bepalend voor de inrichting van erven. Daarnaast is het open karakter bepalend voor de inrichting: vanaf de bebouwingslinten moeten de vergezichten zoveel mogelijk behouden blijven en zo mogelijk versterkt worden.

Landschappelijke inpassing met streekeigen beplanting

Bij nieuwbouw en veranderingen is het belangrijk dat de nieuwe inrichting past in het omliggende landschap. Dat betekent dat er een natuurlijke aansluiting moet plaatsvinden tussen een planlocatie en de omgeving. Met toepassing van o.a. streekeigen beplanting kan voldaan worden aan de landschappelijke inpassing. Belangrijk is dat de nieuwe inrichting een bijdrage levert aan het landschap en dat er een functionele situatie en indeling ontstaat. Bedrijfsvoering en landschappelijke inpassing kunnen op een goede manier gecombineerd worden op locatie. Het ontwerp houdt rekening met de aanwezige gebiedswaarden die als basis dienen voor de inrichting van het perceel.

Op erven laat beplanting een verschil zien tussen een 'voorerf', het woongedeelte en het 'achtererf', het bedrijfsgedeelte. Het voorerf is vaak kleinschalig met de aanwezigheid van bijvoorbeeld solitaire bomen, hagen, sierbeplanting en een moestuin. Het achtererf is grootschalig van opzet en kenmerkt zich doorgaans met grovere beplantingslijnen zoals houtsingels en bomenrijen.

Streekeigen beplanting op een erf heeft een belangrijke natuurfunctie. De beplanting zorgt voor nest-, foerageer- en schuilgelegenheid voor vogels en kleine zoogdieren.

Toelichting ontwerp

Bestaande situatie

Het bedrijf Van der Vegt ligt aan de openbare Grindweg en maakt deel uit van de lintbebouwing van het dorp. De planlocatie is geheel ingericht ten behoeve van het bedrijf en er is geen bedrijfswoning aanwezig aan de wegzijde. Dit zorgt ervoor dat er landschappelijk gezien geen duidelijk voor- en achtererf aanwezig is. De opslag van landbouwvoertuigen en machines aan de straatzijde versterkt dit beeld en dit zorgt enigszins voor een verrommeld aanzicht van de locatie vanaf het dorpslint.

De entree van het bedrijf bevindt zich aan de noordzijde van de werkplaats. Deze plek is niet duidelijk herkenbaar en nieuwe bezoekers moeten in de meeste gevallen zoeken naar de ingang wat niet gunstig is.

Op het voorerf is weinig beplanting aanwezig. Een aantal vakken sierbeplanting en een lage haag aan de voorzijde zorgen voor enige variatie. Rondom het overige bedrijfsgedeelte staat niet veel beplanting. Aan de zuidwest zijde staat een bomensingel van voornamelijk wilgen- en elzenbomen.

Op enige afstand ten westen van het bedrijf staat een particulier woonerf. De bewoners hiervan hebben recht van overpad via het terrein van de planlocatie. Om deze reden kan het bedrijfsterrein buiten de openingstijden niet worden afgesloten voor publiek. Dit alles zorgt voor onveilige situaties, ook in combinatie met het aanwezige bedrijfsverkeer.

Nieuwe situatie

Op de ontwerp-tekening is de gewenste nieuwe situatie ingetekend met daarop de plannen voor de uitbreiding. Daarnaast zijn ook de bestaande en nieuwe beplantingsvormen en landschapselementen ingetekend. Deze bijbehorende toelichting beschrijft de nieuwe situatie en hoe deze kan worden gerealiseerd.

Bouw gedeelte werkplaats en werktuigenloods

De familie Van der Vegt heeft het voornemen om de werkplaats uit te breiden aan de zuidzijde, direct naast de bestaande werkplaats. Het nieuwe gedeelte heeft een lengte van 70 meter en een breedte van 12 meter, wat voldoende is gezien de toekomstige ontwikkelingen. Daarnaast is het gewenst dat een nieuwe werktuigenloods wordt gebouwd voor opslag van landbouwvoertuigen en machines, die hier overdekt gestald kunnen worden. De open loods wordt op het achterterrein gerealiseerd, achter de werkplaats, en heeft een breedte en lengte van 25 x 25 meter.

Met deze nieuwbouw vindt een relatief grote schaalvergroting plaats van het bedrijf. De rechtlijnige erfopzet blijft gehandhaafd.

Uitbreiding erfverharding

Het achtererf zal geschikt worden gemaakt voor opslag van landbouwvoertuigen en machines. Dit betekent vooral aanleg van nieuwe erfverharding. Met nieuwe erfverharding is het mogelijk goed te kunnen manoeuvreren op en rondom het bedrijf wat gunstig is, ook voor de veiligheid van de plek. Een voordeel is dat de opslag aan de voorzijde van het bedrijf verplaatst kan worden naar de achterkant van

---

het bedrijf. Hiermee ontstaat een geheel andere uitstraling aan de voorkant wat gunstig is voor het bedrijf en de omgeving.

Oprit zuidzijde

De nieuwe beoogde plek van het recht van overpad van de achterburen is aan de zuidzijde van het bedrijf. Op deze plek is er geen hinder van bedrijfsverkeer en wordt een geschikte en veilige scheiding gecreëerd tussen het bedrijf en de privé entree.

Entree voorzijde

In de toekomst kunnen bezoekers het bedrijf via een nieuwe ingang aan de voorzijde binnengaan. Het is wenselijk dat de twee entrees van het bedrijf duidelijk inzichtelijk gemaakt worden en dat een aantrekkelijke omgeving ontstaat, wat positief bijdraagt aan het karakter van het bebouwingslint. De bestaande entree zal ook geschikt blijven voor het in- en uitrijden van voertuigen. Een brede entree is om deze reden wenselijk.

Ook is het gewenst dat personenauto's geparkeerd kunnen worden aan de voorzijde van het bedrijf. Voor een mooie variatie wordt, naast het toevoegen van groene elementen, geadviseerd om vakken (half-) verharding of verschillende soorten verharding toe te passen.

Zichtas huidige oprit

De huidige oprit biedt een fraai doorzicht naar het achtergelegen open landschap. Geadviseerd wordt om dit doorzicht te behouden en te versterken. Van belang is dat er geen voertuigen meer worden geparkeerd in deze zichtas, wat momenteel wel gebruikelijk is.

Verplaatsen watergangen en ophogen terrein

Met de nieuwe uitbreidingen moet de bestaande sloot aan de zuidzijde worden gedempt, waarna een nieuwe sloot wordt gegraven aan de zuidzijde van de nieuwe oprit. Ook zal de plek van nieuwbouw verhoogd moeten worden, aangezien er een groot hoogteverschil aanwezig is tussen het bestaande bedrijf en het weideperceel aan de zuidzijde. Ook aan de westzijde zullen sloten worden verlegd. De nieuwe watergangen worden in rechte lijnen, parallel aan de kavelstructuur, aangelegd.

Landschappelijke inpassing

Knotwilgenrijen

De knotwilg is een typische en karakteristieke soort boom die thuishoort in de veenpolder. Voor een mooie aansluiting op het landschap en het creëren van een kleinschaliger karakter wordt geadviseerd om twee knotwilgenrijen aan te planten aan de voorzijde van het bedrijfserf. Op de gekozen plekken vormen de bomenrijen een natuurlijke scheiding tussen het bedrijfserf en de naastgelegen woning. De knotwilgen zorgen voor een mooie geleiding van de nieuwe oprit. Het is wenselijk dat de afstanden tussen de bomen niet altijd gelijk zijn voor een natuurlijk en speels effect. De minimale afstand tussen de bomen is vier meter.

-Soort boom: schietwilg

Kniphagen

Kniphagen zorgen voor een mooie variatie en een kleinschalig karakter aan de voorzijde van het bedrijf. Deze kunnen worden aangeplant aan de zuidzijde van de parkeervakken en de entree, aan de noord- en zuidzijde van de fruitboomgaard. Voor de aanleg van de hagen worden vier stuks haagplantsoen per strekkende meter aangeplant. De hagen mogen hier een maximale hoogte bereiken van één meter om voldoende zicht op de openbare weg te behouden.

-Soort haagplantsoen: haagbeuk

Houtsingels

Voor de landschappelijke inpassing van de achterzijde van het bedrijf is het wenselijk om nieuwe houtsingels aan te planten. Houtsingels zijn grootschalige landschapselementen die passen bij de nieuwe maat en schaal van het bedrijf. De houtsingels zijn rechte elementen en markeren de grenzen van het bedrijf en de lijnvormige kavelstructuur van het landschap. Vanuit de omgeving ontstaat een groen en aantrekkelijk aanzicht van het bedrijf. Enkele open plekken zorgen voor doorzicht vanuit en naar het open weidegebied. Deze worden vooral toegepast om zichtlijnen vanaf de Grindweg te benadrukken.

De singels kunnen worden aangeplant aan de noord-, west- en zuidzijde van het bedrijf. De singels bestaan uit meerdere soorten boom- en struikvormers. Deze zorgen voor beschutting tegen de wind wat prettig is voor de functie van de locatie. Diverse soorten zijn geschikt om toe te passen en het is wenselijk om hierin variatie aan te brengen. Nieuwe boom- en struikvormers worden aangeplant in de maat 'bosplantsoen'. Bosplantsoen wordt hier op anderhalve meter afstand van elkaar aangeplant, in driehoeksverband, vier rijen breed. Er kan ervoor gekozen worden om een aantal bomen al als boomvormer aan te planten. De groenblijvende hulst kan in groepen van vijf exemplaren worden aangeplant.

-Soorten bomen en struiken: gewone es (10%), grauwe abeel (10%), zwarte els (20%), meidoorn (10%), Gelderse roos (10%), hulst (10%), gele kornoelje (10%), geoorde wilg (10%), sporkehout (10%)

Beschrijving boom- en struiksoorten

Boomvormers

- Gewone es (*Fraxinus excelsior*)
- Zwarte els (*Alnus glutinosa*)
- Grauwe abeel (*Populus canescens*)
- Schietwilg (*Salix alba*)

Bosplantsoen/ struikvormers

- Meidoorn (*Crataegus monogyna*)
- Gelderse roos (*Viburnum opulus*)
- Sporkehout (*Rhamnus frangula*)
- Hulst (*Ilex aquifolium*)
- Gele kornoelje (*Cornus mas*)
- Geoorde wilg (*Salix aurita*)

Haagplantsoen

- Haagbeuk (*Carpinus betulus*)

Ontwerp
Grindweg 264 in Scherpenzeel

Project : Landschappelijke inpassing
 Opdrachtgever : Van der Vegt Mechanisatie en Constructie B.V.

Schaal : 1:500
 Datum : versie 20 december 2022

 Erf en Landschap
 advies & ontwerp

Christel Snoep
 T: 06-19682268
 E: christel@erfenlandschap.nl
 www.erfenlandschap.nl

